

dende personer, særligt med henblik på at søge at opnå oplysninger fra dem eller andre, og i art. 32, der delvis skyldes dansk initiativ, udtaler de kontraherende parter deres enighed om, at det skal være dem forbudt at tage sådanne forholdsregler, som kan medføre fysisk lidelse eller udryddelse af beskyttede personer, som befinder sig i deres varetægt, og dette forbud omfatter ikke alene mord, tortur, legemlige straffe, lemlæstelse, medicinske og videnskabelige eksperimenter, der ikke er nødvendiggjort ved den medicinske behandling af den beskyttede person, men i det hele enhver form for brutalitet, hvor den bringes i anvendelse af civile eller militære myndigheder. Endvidere forbydes alle kollektive eller terroriserende straffe, og det fastslås udtrykkeligt, at plyndring, repressalier mod beskyttede personer, deres ejendom, samt tagnings af gidsler er forbudt.

I 2. afsnit omhandles de fremmede personer, der opholder sig på en krigsførende parts område, og deres retsstilling, og som hovedregel fastslås det, at alle beskyttede personer, som ved konflikten udbrud eller under denne ønsker at forlade territoriet, skal være berettiget hertil, medmindre deres afrejse vil stride mod statens nationale interesser, og der gives detaljerede regler, såvel om de rettigheder, de, der forlader territoriet, har (medtagelse af ejendele o. l.), som om de rettigheder og den behandling, der skal blive dem, der tilbageholdes i statens interesse, til del. Således kan de f. eks. ikke tvinges til at arbejde i større udstrækning end landets egne statsborgere, og der gives indgående regler til deres beskyttelse, for så vidt det måtte blive nødvendigt at internere dem.

3. afsnit omhandler okkuperede områder alene. Der gives i dette afsnit en række meget vigtige bestemmelser, baseret på erfaringer, der er indhøstet som følge af de tyske myndigheders fremfærd i besatte områder. Deportationer fra besat område til den besættende magts eget område eller til noget andet landområde forbydes med den undtagelse, at en hel eller delvis evakuering

af et bestemt område inden for det okkuperede territorium kan finde sted, når det sker af hensyn til befolkningens sikkerhed eller af tvingende militære grunde; der gives imidlertid detaljerede regler til sikring af de evakueredes rettigheder og deres tilbagevenden til deres hjem. Af særlig interesse for Danmark, der i 1944—45 pånødtes den store flygtningestrøm fra Tyskland, skal nævnes det sidste stykke i art. 49, hvorefter det forbydes okkupationsmagten at overføre dele af dens egen civile befolkning til et okkuperet område. Denne bestemmelse, der ikke mødte nogen modstand på den diplomatiske konference i Genève, skyldes et dansk initiativ i Stockholm. Af andre bestemmelser skal kort fremhæves art. 50, der pålægger okkupationsmagten at drage omsorg for børn i okkuperet område, såvel for deres almindelige velfærd som deres opdragelse. Endvidere art. 51 om, at okkupationsmagten ikke kan tvinge de beskyttede personer til at gøre tjeneste i deres væbnede styrker eller de til disse knyttede hjælpetropper, ligesom propaganda for hvervning er forbudt. Det er ligeledes forbudt okkupationsmagten at tvinge de beskyttede personer til arbejde, at ødelægge fast ejendom eller løsøre, såvel som at gribe ind i offentlige myndigheders eller domstoles stilling, alt dog med visse nærmere specificerede undtagelser. Afsnittet indeholder desuden bestemmelse om okkupationsmagtens rekvisitionsret og en række — på visse punkter begrænsede — forbud; således er det i almindelighed forbudt at rekvirere civile hospitaler, deres materiel og lager. Som en vigtig bestemmelse skal nævnes det på dansk initiativ vedtagne tillæg til art. 63 om beskyttelse af civilforsvarets personel og virksomhed. Endelig indeholder afsnittet i art. 64—78 en række vigtige regler, hovedsageligt af strafferetligt og processuelt indhold, således de betingelser, under hvilke den nationale straffelovgivning kan opretholdes, og betingelserne for, at okkupationsmagten kan udstede særlige straffelove. Af vigtighed er at bemærke, at hvis sådanne straffelove udste-